

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 16. Hæc dicebant tentantes eum. Laqueum parauerunt isti Christo Gordianum: fuerunt sicut Rechab & Baana, sed abstulit Christus balenæ laruam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

sunt. Quis tibi videtur fortior, qui iam iaceret sub bestia, aut qui perimeret bestiam?

Si mihi dixeris effraoes non valeo meas concipere concupiscentias, quã tu ratione vis mulieres obstringere, ut illas refrœnent, fragiliores? Tibi dedecori vertitur, quod velis ille superent illud, quod tibi superaris: *Ecce dicit frater meus, turpe est, ut vir dicat non posse facere, quod facit*

D. Aug. summa. Quod potest femina, vir non potest?

Quid enim illa carnem non portat. Prior à sermone decepta est. Casse uxores vestras ostendunt vobis fieri posse, quod non vultis facere, & dicitis fieri non posse &c. hæc dicta sunt, ut excerebrosi pateat mundi iudicium, in mulieribus tantummodo damnans adulterium, quod ex rei veritate si grave sit in illis, est pariter & in viris, & aliquo modo gravius consideratis prædictis rationibus: si quidem asserer: non præcedimus, in quo turpis sit absolutè, vel in viro, vel in muliere, quod nec ipse Salomon definiuit, ex professo de illo disserens, cui hoc factus erat primò declarare, quã hoc sit peccatum in viro abominabile coram Deo, quã illud grauius exacerbet, nec non quanto opere Deus adulterum despiciat, sibi que proponat seuerè castigandum. Deinde progreditur idem declarans in muliere, illam ut Deo arguens infidellem, auctori matrimonij, cui verba quoque iuravit seruandæ fidelitatis, sim iliter & iniustam damnans ob periculum, cui se exponit marito filios supponens adulteros: *Omnis mulier re-*

Eccli. c. linguens virum suum &c. Primo in lege. Atissimi incredibilis fuit, & secundo in virum deliquit: tertio in adulterio fornicata est, & ex alio viro filios statuit sibi &c. Hæc rationes expeadunt Theologus quibus argumenta colligunt, quibus in quonam sit hoc peccatum grauius, definiant. Concludunt hoc illi cum D. Tho. quod

2. 2. q. 164. nos præterimus, hoc pro certo habentes, quod huius Evangelij Scribæ & Pharisæi, ut mundi populus, mundi sectantes opinionem, capere non curantur adulterum, censentes culpam in illo minus fore considerationis, & mulierem tantum captam adduxerint, ut quæ, cum in illud lapsa fuerit, torum sibi mundum doleat oppositum.

§. 16. Hæc dicebant tentantes eum Laqueum parauerunt isti Christo Gardianum: fuerunt sicut Rechab & Baan, sed absoluti. Christus valens laianam.

Infortunatam statunt in medio spectaculi meretricem, Christoque suam proponant subdoli questionem, dicentes *Magister mulier modo deprehensa est in adulterio. Domestice notum est per Moysen decretum hominibus lapidandum: tu vero quid nobis consulis agendum. Omnia hæc testatur Evangelista, faciunt ut Christo laqueum tenderent inenitabili, sibi certo persuadentes, quod illum essent capturi, & habituri vnde contra illum evidentem formarent accusationem quasi legis dominæ transgressorem. Hoc autem dicebant tentantes eum, ut possent accusare eum. In malam vos crucem & a. bol. & austerat satana filios qui perisiliã in Christum vestrum superatis patientem diabolum. Si quidem cum ille tertio Christum tentaret detestit, se victum nullus est, & in aertam abijt fagam: vos autem nunquam cessatis licet grauius, & scriptis accedentes tentaturi, ab eo ignominiosè ad malas fets aves reiecti. Semper mutatis scopos, velut ille diabolicus Balsam qui Dei populo maledicturus, pariter & cum perditurus numquam ab incepto deseruit illos mutando, modo hic modo alibi: & in omnibus victus cecidit: *Cadens apertus habet oculos.* Mille tentaculas capiendo, struxerant Saluatori, ut ille semper liber, ipsi verò pudore confusis hanc autem visum est illi armare decipulam, arbitrati, quod nullatenus eam eiet evafurus.*

Communis Sanctorum hæc est consideratio, quam expressè ponit D. Aug. sic inter se Pharisæos fuisse colloquutos. Vir ille totus est in prædicando misericordiam, & peccata remittendo, & nobis obtrudit quod legem venerit abolitionis peccatorum stabilituros. Alibi dixit, quod in se laix vaticinium de remissione concedenda peccatoribus etiam maximis esset impletum. *Predicare captivis indulgentiam, &c.* Nobis autem dixit quod non venerit quempiam condemnaturus sed omnes in gratiam receptorus, *Statuerunt eam in medio.* Ipsi ad latus sedunt cum textu exprello & legis Moysaica dispositione, velut eiusdè & emulatores & defeforos accerrimi.

In lege Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidari: Ad aliud latus Christus statuitur cum lege quam hinc habebat, misericordiam, dicitur que illi. Tu ergo quid dicis? Ex opposito igitur facie ad faciem statuitur Moyses cum legis decreto, & Christi cum sua misericordia: & declamatione. Hoc verbis illis indicatur. Tu ergo quid dicis? Emphaticum est illud, Tu, quod. Tu, qui te iactas Moyses maiorem, & quoniam nobis eius rigo: em legis ad opera cōstringis misericordiam, quam nobis dabis hoc in casu conclusionem: Quod nobis Moyses pręcepit, nemo non cecus videt, videamus, quid tu de hoc sis decreturus. Vide qua ratione Christum statuit inter arcem & parietem inter duos constringant molares (a) inter legē iustitiam, & Evangelij misericordiam. Si ex statuto Moysi ferat sententiam suam: repugnabit de misericordia. Si ferat ex sua de misericordia predicatione, Moyses, scilicet contradicet expressē legis ordinationi, & velut eius inimicum ac contradicentem licebit accusare. Hoc sibi persuaserunt, quod nullo modo nec hac, nec illa illos posset effugere. *Neruarum veluti ex lege vinculis se crediderunt ligasse se sum,* inquit D. Prosper Aquitanicus. Credi derunt quod foris illum ligatum teneant, quam olim Phisitum, Sansonem.

III. Christo ego ad misericordiam parant laqueum.

D. Prof per.

IV. Christus veritate mansuetudine & iustitia ceteris eminebat.

Psalm. 44. Matth. 22. 16.

D. Aug. Tract. 33. in Ioan. 10. 9.

non habebit: si eam dimitti censeret, iustitiam non tenet, et autem manum non adiuuam inquit, non pōt, in qua cum populo amabilis factus est. sine dubio eam dimitti debere dicitur est. Hinc non uenimus accusandi occasionem, & cum reum facimus tanquam legis prauaricatorum, decemies hostis es legi, contra Moysen respicimus, tunc contra eum qui per Moysen legem dedit. Reus es mortui, cum illa. & in ipse lapidantus. Oblatus erat (i. qui D. Ambrosius) a D. Ambr. Scribis & Phariseis Domino Iesu adulterij Epist. 76. rea, hinc oblata fraude, ut si eam aboleret, ad statum soluere uideretur. sin vero d. Ambr. ad statum positum sui mutaret aduentus, quia peccata hominum remissurus aduenit.

Hac uita se placent, porro intus ista consideremus, & si quid constabit, quod uerba ista proposito satanicam insidant malitiam, quia Christo laqueum tendunt in proprijs sibi vijs, quas semper inambulabat. Opinatur D. Hieronimus illa uerba Davidis: *In via hac qua ambulabam absconderunt laqueum mihi ad litteram in persona Christi esse pronuntiat: probat hoc autem ex uerbi inscriptione: Intellectus David, cum esset in spelunca, oratio: quantalibet a rege Saul, emque copis cingatur. Hoc notes, inquit, quod non dixerit psalmus: hic est oratio David sed oratio intellectus David: eo quod nos tam in propria, quam in persona loquatur Saluatoris, qui dum se dicit laqueus, ac periculosus machinis conclusum, quas in eum Saul, eiusque armabant legiones, quibus cum irriserent, intellectum suum summum eleuauit, atque in illis laqueis illos perpendit, ac prauidit, quos nequissimi Pharisei nebulosae quondam essent extensae, quibus Christum illaquearent: vnde eius nomine sic sit: *In via hac qua ambulabam absconderunt laqueum mihi.**

Nelli sunt laquei: certiores, quam illi, qui in via, qua quis graditur expanduntur: si venator in uiam indagauerit, quam ceruus percurrit, in eaque decipulam extendit, indubie feram apprehendit: vnde tota in hoc consistit uenatoris industria, ut noverit, qua transibit, ubi requiescet ceruus, & ad quem fontem accedet bibiturus. Quod iter ingressus est humani generis Saluator? Misericordiae. Antiquitas itinere Deos incedebat iustitia. Illum contemplare in nostrorum damnatione parentum, ac in illis totius generis humani. In illo cuncta absorbente diluio, ex quo tantummodo saluos illos reseruauit, qui arcem conclusi uehebantur.

D. Ambr. Epist. 76. ad statum positum sui mutaret aduentus, quia peccata hominum remissurus aduenit.

V. David pronuntiat Christi laqueos Ps. 141. A.

VI. In uiam in misericordia Christo panditur laqueus.

In horribili illo igne, qui super infandas istas & libidinosas irruit ciuitates &c. Porro factus homo viam ingreditur misericordie. *Per visera misericordie Deinosi, in quibus assistuit nos oriens ex alto.* Illum videre licet totam misericordie operibus intentum: quærit peccatores, conuersator enim illis, illis conuiscitur, illis remittit peccata, eorum curam arduas sanat corpora, reparat animas, *Pertransijt benefaciendo, & sanando omnes,* ait D. Petrus. Querelas exponunt, cur conuiscatur peccatoribus, cur infames admittat Publicanos, Mattheum Zachæum principem Publicanorum quibus respondet: vadant: medicus veni, cui proprium est inter infirmos conuersari, quatenus eorum curet infirmitates. Discite hoc me simbolo decorari, *Misericordiam volo. Non venit filius hominis in mundum ut iudicet mundum sed ut saluetur mundus per ipsum.* Iudicare est facere iustitiam. Non veni, ut faciam iustitiam, condemnando, sed misericordiam, saluando. Tandem (inquit D. Amb.) omnibus hoc intimat: *Ego non iudico quemquam: nec hoc de me me uatis, quod ego modo sim quempiam condemnaturus.*

Aduertunt illum ita perpetuò viam hanc irambulare, ut huius occasione sæpius cum illo sint altercati, hoc falsò iudicantes, quòd legem, ut misericordiam exerceat, prauaricaretur. Quocirca, dum illum accusant, quòd in die festo curaret, illos repulit, dicens: Festum opera non impedire misericordiam. Detude in eum seditiosus, quòd in die festo præcepit paralytico, *Tolle grabatum, & ambula,* quem in pedes sanum eiecerat, respondit, ego potestatem habeo, & Dominus sum sabbati. Hinc extendunt illi laqueum, *In via hæc &c.* Mulierem

VII. Fingunt hanc in supro deprehendunt, eorum adducunt, & quasi illi comparantur, fingentes eam liberandi desiderium, quoniam propter hoc factiè crederim, quòd illam apprehenderint, & demiserint adulterum: etenim communiter magis mulieribus, quàm uiris compatimur. Ficta hac compassione mulierem adducunt, stantque in medio: *Magister hæc mulier &c.* Magister huius nos mulieris miseret adulter, quòd nobis impossibile sit eam à morte liberare: *quia in lege Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidari.* Notate uerba, Nobis Moyses descripsit legem, nec potestatem reliquit, in ea dispensandi, sed statuit talem lapidibus obruendam: unde nobis eam eripiendi nullum dolemus superesse reme-

dium. *Moyses præcipit nobis &c.* Te igitur conuenimus, *Tu ergo quid dicis.* Non leuè est hoc, Tu. Tu, qui semper, dum sese offert occasio misericordiam exercendi, festinas, accurristi, parum de lege sollicitus, Tu, cui nos proponeremus dum illud, quod aliquoties in beneficium pauperum & facis, & præcipis legis repugnare decreto respondes, te Dominum esse, testorum in lege, statutorum quid in hoc nobis respondes casu: pretendimus enim tuam hic inter ponas auctoritatem nobisque declares, quod alias iudicasti te esse ipsa lege superiorem?

Quando Dominus apud piscinam paralyticum solidauit, illique præcepit: *Tolle grabatum tuum.* Calumniati sunt isti Saluatoreum ut inimicum, Deoque contrarium quia præcipiebat, quod illis legi à Deo Moyse data repugnare uidebatur. Grauem fatis cum illis, tunc Christus suscepit disputationem, quâ liquido probat, absque quòd Deo repugnaret, quinimo pari semper cum illo pede graderetur, nec aliud, quàm, quòd Deus præciperet, ipse præciperet & quod ipse operaretur, idem esse quod Deus operaretur, & eandem suam esse Deique potestatem. Hac disputatione instar aris obduruerunt, hanc sibi semper præ oculis staterunt, & huius occasione nonquam eum persequi destiterunt. *Propterea persequerantur eum Iudei quia non solum soluebat sabbatum, sed & patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo:* Hæc occasione desiderabant ut clarior innotesceret Christum legi repugnare, quo probaretur eum Deo repugnare legis institutori. In eum finem tota textitur decipula, quâ Christum cogant, ut sub titulo, quò mulieris clementer indulgeret, pronuntiaret legis hic rigorem: intermittendum, Hoc est, *Tu ergo quid dicis:* Tu, qui semper patronus exististi peccatorum, tu, cuius omnia opera opera sunt misericordie, quid in opere decernis iustitiæ, quam nobis lex præcipit exequendam? Quis illos uideat, quasi compassione commotos? & quia locum illis lex Moysaica, non dabat iustitiæ ad legem confugiunt Christi misericordie.

Hic tibi propono latrones illos Rechab & Baana, Necem inferre principi moliebantur. Ithobesech multas illi struxerat infidias, quas omnes cluse irrideas proditores: intelligunt, occidit quod horrea aperiret iusticiæ, quod ex messe collegerat, uberrimum, domique suæ uenale proponeret, iusticiæ.

VIII. Christi expletus de illa iudicio.
1088.14.
1088.14.
IX. Rechab & Baana Ithobesech
Pro 12. 22.
Iob

Ose. 6. 6.
Ioa. 3. 17.
Epist. 76. ad sim. 4.
Ioa. cap. 8. 15.

39.

VII.

W
W
W

neret, concludunt igitur illò accedere quasi emptores tritici. Id quod vulgata nostra habet lectio: *Venerunt ad medium domus fumentis triticum*: legit hebraica; prout notat Cateianus: *emptores frumenti. Ingressi sunt in medium domus habitu mercatorum tritici*, sic Variabius. Sub vestibus gladios absconderant, limatos, quibus eum confoderent, sicut & confoderunt. Quale misericordie triticum Christus peccatoribus & indignis venum exponebat? Velut alter Gen 41. Ioseph inquit D. Ambrosius, de quo sic legitur: *Ad 16. S. des. peruit uniuersa horrea, & vendebat uniuersis*. Leproso venundabat, qui promendit veniebat, paralytico, quise mouere non poterat, & eo, qui praeterueni acclamabat, videt ingemiscenti peccatoribus suis pedibus aduolutis: *Videbat uniuersis*. Habitum assument illi proditores, tormamq; mercatori, qui petunt & se velle demonstrant huic mulieri triticum. En tibi, quales est illa prodeunt *Ingressi sunt in medium domus habitu mercatorum tritici*. Sibi ipsi proponunt impossibile ad altera misericorditer indulgere namq; illis Moyse praeeperat huiusmodi lapidare. Hoc stragemate ostendunt se velle Christum peruenire, vt adulterij ream absoluat, dimittatq; impunita. O proditores, qui sub illo pallio gladios nequitiae gerebant ex ceteris quibus illum accusarent, vt hominẽ legi Moyse aduersarium & consequenter Deo contrarium, *Hoc autem dicebant sentantes enim vt possent eum accusare*. Verumtamen o vos mente capri, nũquid eum illaqueare speratis, qui multò clarior, quam vos ipsi istas vestras perspicit machinationes, & intima cordium vestrorum rimatur abscondita? Hoc inter cetera voluit Deus hominibus innotesceret, quòd nullus ei posset falsum imponere nullus eum ludificari: viscerum enim rimatur secreta, reuelatque abditissima. De eo Salomon sic loquitur. *Abissum & cor hominum inuestigauit, & in astuta eorum excogitauit*. Quod magis impossibile est perueniri, profundum dicitur esse pelagi, eiusque abyssi; verum tamen inuestigat abyssos Deus, totum que penetrat pelagus, similiter & cor hominis. *Prauum est cor hominis, & inscrutabile, & quis cognoscet illud? Ego Dominus scrutans renes, & corda*. Vnde statim aduertitur: *Non praeteritulum omnia cogitatus. Non abscondit se ab illo vilis sermo*. Alio loco dicitur: *In eruis & perditio coram Domino quanto magis corda hominum*: Iohannes n. Ioh. 26. *Qui reuelat profunda & tenebris, & pr. ducit in lucem umbram mortis*: Et alibi. *Nudus est infer-*

nus coram illo, & nullum est operimentum perditioni. Haec omnia vno verbo comprehendit Apostolus: *Omnia nuda, & aperta sunt oculis eius*. Legit D. Chrys. *excoriata id est sine pelle, sine corio, sine larua*. Patent illi viscera, arteria, vena, nerui &c. Sunt haec verba quae dixit Iob, vt mystica, ita difficilia. *Quis reuelauit faciem indumenti eius?* Quis laruam detrahet, quae te Leuiathan cooperit? Leuiathan est balea.

Noueris inquit D. Thomas quod ex nature secreto profundum exponat mysterium, quod Deus operaturus esset, quando adesset in mundo legem gratiae promulgaturus. Omnes admirantur facinus baleae, quam dicit Leuiathan, quod significat bestias in plurali: tenem est velut cumulus bestiarum, prout alijs exposuimus. Habet hoc animal oculos horridos, tremendoque terret vultu, quod si pisces illum viderent, quam longissimè ab illo diffugerent, nec vel snum illorum degluti et, quo se sustentaret, fameque interiret. Vt huic obuiet malo, oculos suos cooperit & vultum cilijs suis arbores magnitudine xquantibus, quibus singulos contegit oculos dum tempestas irget illa eo modo extendit, vt totum cooperiant vultum, & oculos contegant, vt ramosum videatur turgurium, quo pisces accurrunt, vt à tempestate sint securiores, quos tunc degluti, indeque sibi sumit alimentum. Hic est Leuiathan symbolum societatis peccatorum, quales sunt Pharisaei, congregatio proditorum. Quam horrendis lucent oculis! Oculi signant intentionem. Quam perniciosas pauperibus concipiebant intentiones illorum sitientes ex fugere sanguinem illosque suppressere, praesertim autem contra Christum: nil etenim magis praetendebant, quam eius derogare honori, vitamque adimere proditores. Si apertis prodirent oculis, omnes ab illis velociter aufererent, omnes eos execrarentur, omnes maledicerent. Ad hoc pelles induunt maculosas, spissosque fumant arborum ramos, quò bona pauperum, honoreaque Christi sectari videantur. Quam cooperitis hodie prodeunt oculis intentionis diabolicae, praesertim se nihil aliud querere, quam huic miseræ mulierculæ misericordiam, sibi que impossibile illam posse circa mulierem hanc exercere ob contrarium Moyse praecceptum, vnde ad illam Christi, quam predicabat, confugere tenerentur. Adeste proditores, inquit Deus, laruam illam atrollam, & peruerfa vestra reuelabo operimentum intentionis

Hebra. 4.

13.

Iob 41.4

XII.

Baleae

astutia.

1) Thom

le 1.

Tract 8. n

23. 15.

Eo

Et sic. *Inclinans se Iesus, digito scribebat in terra.*

§. 17. *Inclinans se Iesus digito scribebat in terra. Multa continet mysteria hæc Christi in terra scriptio. & quidem se inclinando: mysterium declaratur Cameli.*

¶ 41. **N**on est quodd hæcimus, qua ratione Christus in terra scripserit: licet enim templi pavementum, in quo erat, de terra non esset mobili, sed pario stratum lapide concursu tamen populi adeo continuo semper pulvis adhaerebat: insuper & in antiquo pavemento tabernaculi pulvis spargebatur, de quo Deus præceperat ut Sacerdos acciperet in sacrificium Zelotypia. Licet autem omnia velut specula munda fuissent ac deterfa, poterat tamen Dominus digitis suis tantum continere pulverem, quantum voluisset, quo digito suo in terra scriberet, aptius multo quam manusilla, quæ scribens apparuit in pariete palatij regis Baltasar. Quid Christus scripserit, Evangelista non explicat: porro in hæc scriptura præclara SS. Patres detegunt mysteria. Si namque multa in Philosophorum scriptis perpendenda veniant, qui paucis verbis multam comprehenderunt Philosophiam, ut fecit Aristoteles, vade magna ex parte hi, aut illi ab eorum desunt consideratione: si in cuiuslibet Prophetae vaticinijs tanta sunt Sacramenta, ut nunquam illud possimus integre perquirere, qui in hæc faciendum scriptura, quam ipse Dominus exarat, cui servit pro charta pavementum, pulvis pro atramento, digitus pro calamo?

I. Voluit illo Dominus primò: (si D. Aug. credimus) se verum ostendere Deum, illum ipsum qui Moysi legem præscripsit, & qui velut eiusdem legislator, auctor, & Dominus, mutare, temperare, moderari, & ex toto poterat abolere, quicumque sibi placuisset. Haber auctor, qui scripsit opus, facultatem, de illo quod primum scripsit, hoc modo eodem calamo idem delere, & alio, pro libitu, modo describere. Quis legem scripsit Moysi? Sicut digito ipse Deus, Scito igitur me illum esse, qui ut talis, possim eodem calamo de-

lere, mutare, moderari, prout animo meo fecerit, tanquam Dominus & eiusdem auctor Scripturæ primarius. Has illis rationes Christus aliquando proposuit, quibus & ipse supra modum irritabantur. Mandatum quidem iam paralytico humeris suum tollat grabatum, & hoc quidem in die festo: concurrunt & accurrunt illi: Heu Magister, quid agis? In legem peccas Moysi, quæ grabatum tolli vetat in sabbato. Quibus ille: procul hinc, procul abeste profani. Dominus est filius heremitarum, etiam sabbati. Hinc gravem moverunt illi questionem, laqueum tetenderunt. Hinc videmus, qui se legis Moysiæ facit superiorem, si hoc in casu legi se contrarium se declaratorum. Christus ipsi Sapientia non se contrarium sed legis ostendit esse se superiorem, cui licet delere, & moderari ad arbitrium, Sibi ipsi rex non contradicit (sic D. Aug.) qui primò statuit, ut porta civitatis occluderetur, quia rex sic convenit defensionem, quando præcetera hac occasione mandat deinde aperiantur: aut quando ob casum singularem hinc aut illi pro bona voluntate vult illam aperiri: sed legis se monstrat esse superiorem. Habet mercator librum receptum, in quo talis aut talis viri sibi debita conscribit. Potestatem habet hic, si ex una parte propria manu debita scripserit, ex altera pro libitu eadem manu eorum scribere solutionem, & dicere hanc summam hinc gratis remissam: hoc enim est eorum, quæ ibi scripsit. Dominum esse debitorem. Hoc Salvator agit, vultque ostendere se Dominum, qui ut talis ordinat onera, & pro libera voluntate eorum potest scribere exonerationem.

Secundò, docere illos voluit, quibus index eligebatur, quod qui index esse debet, procedere debeat pedetentim, & in rebus magna progredi consideratione: ut ad ferendam contra reum sententiam de fisco dicandis bonis, aut morte infligenda, non præceptum feratur, sed paululum suspendat, & quid agatur maturè consideret. Nulla de morte hominum cunctatio longa. Illa quæ vidit Ezechiel animalia, currum, eiusque se viventes seu mobiles rotas trahentia, symbolum sunt iudicum & gubernatorum, qui currum trahunt reipublicæ, siquidem si figuram haberent Aquilæ, quæ summa volat agilitate, pariter & vultum præferant bouis, cui proprium est non precipitare sed sensim procedere, ut gradum